

VOLL WOOKY – EXAMENIDIOOM 5V

2023-2024

Examen HAVO en VHBO

2025

Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
Vooropleiding Hoger Beroeps Onderwijs

A. CITO-VRAGEN

In welchem Absatz steht das?	In welke alinea staat dat?
Wo wird das schon vorher angedeutet?	Waar wordt dat eerder in de tekst al aangeduid?
Worauf macht er aufmerksam?	Waarop vestigt hij de aandacht?
Was betont der Verfasser?	Wat benadrukt de schrijver?
Wie äußert er sich darüber?	Hoe laat hij zich daarover uit?
Welche Aussage trifft auf diesen Teil des Absatzes zu?	Welke uitspraak komt met dit deel van de alinea overeen?
Was bedeutet das?	Wat betekent dat?
Wie wird das begründet?	Hoe wordt dat gemotiveerd?
Was wird hier behauptet?	Wat wordt hier beweerd?
Welches Beispiel wird gegeben?	Welk voorbeeld wordt gegeven?
Was bemerkt der Autor dazu?	Wat zegt de schrijver daarover?
Was wird damit bestätigt?	Wat wordt daarmee bevestigd?
Wie bewertet der Verfasser das?	Hoe beoordeelt de schrijver dat?
Welches Wort bezeichnet das?	Welk woord geeft dat aan?
Worauf bezieht sich das?	Waarop heeft dat betrekking?
Was sagt sie in Bezug darauf?	Wat zegt zij met betrekking daartoe?
Was bezweckt er damit?	Wat wil hij daarmee bereiken?
Was gesteht sie ein?	Wat geeft zij toe?
Welches Wort kann man da einsetzen / ergänzen?	Welk woord kun je daar invoegen?
Welche Antwort entspricht dem Text?	Welk antwoord komt overeen met de tekst?
Welche Aussage stimmt mit dem 3. Absatz überein?	Welke uitspraak komt overeen met de derde alinea?
Zu welchem Ergebnis führt das?	Tot welk resultaat leidt dat?
Was wird in Zeile 6 erläutert?	Wat wordt er in regel 6 toegelicht?

Durch welches Wort kann man das ersetzen?	Door welk woord kun je dat vervangen?
In welchem Absatz wird das erwähnt?	In welke alinea wordt dat genoemd?
Was wird in Frage gestellt?	Wat wordt in twijfel getrokken?
... steht gedanklich auf einer Linie mit ...	...staat inhoudelijk op één lijn met...
Was ist der Grund dafür?	Wat is de reden daarvan?
Wie lässt sich seine Antwort am besten zusammenfassen?	Wat is de beste samenvatting van zijn antwoord?
Was hält der Verfasser davon?	Wat is de mening van de schrijver?
Worum handelt es sich hier?	Waar gaat het hierom?
Was stellt sich als richtig heraus?	Wat blijkt juist te zijn?
Was ist der Kern des Absatzes?	Wat is de kern van de alinea?
Wozu könnte das dem Text nach führen?	Waarvoor zou dat volgens de tekst kunnen leiden?
Was kann man daraus schließen?	Wat kun je daaruit concluderen?
Womit widerlegt er das?	Waarvoor weerlegt hij dat?
Was ist der Zweck davon?	Wat is het doel daarvan?
Welches Wort passt in die Lücke?	Welk woord past op de open plek?
Welche Funktion hat der Satz ... im Verhältnis zum vorhergehenden Satz?	Welke functie heeft de zin ten opzichte van de voorafgaande zin?
Welche Ansicht hat der Autor dazu?	Welke mening heeft de schrijver daarover?
Welche Tatsache ist hier gemeint?	Welk feit wordt hier bedoeld?
Warum verwendet der Verfasser hier Anführungszeichen?	Waarom gebruikt de schrijver hier aanhalingstekens?
Was drückt dieser Satz aus?	Wat drukt deze zin uit?
Aus welchem Anlass ist das passiert?	Waarom is dat gebeurd?
Wie ist das Gesamturteil des Verfassers?	Wat is het eindoordeel van de schrijver?
Warum sollte man das tun?	Waarom zou men dat moeten doen?
Was wird im 4. Absatz aufs Korn genommen?	Waarover wordt in de 4de alinea iets kritisch gezegd?
Was wird im 5. Absatz über ausgesagt?	Wat wordt er in alinea 5 over verteld?

Welcher Begriff kennzeichnet dem Text nach?	Welk begrip is volgens de tekst kenmerkend voor?
Welche Beschwerde über wird im Leserforum geäußert?	Welke klacht over wordt in het lezersforum geuit?
Welche Kritik bezüglich wird geäußert?	Welke kritiek met betrekking tot ... wordt er geuit?
Wofür plädiert er im 4. Absatz?	Waarvoor pleit hij in de 4 ^e alinea?
Was ist laut dem Bericht die Ursache?	Wat is volgens het bericht de oorzaak?
Was geht aus dem Absatz hervor?	Wat blijkt uit de alinea?

Woordenlijsten Duits havo/vwo , Bron:

***= Woord komt meerdere keren voor in de lijst.**

B. Signaalwoorden (wordt met zinnen overhoord – zie QUIZLET)

Erweiterung / Weiterführung / Ergänzung	Uitbreiding / Opsomming
auch*	ook
außerdem, zudem, zusätzlich, hinzu kommt	bovendien
ebenfalls	eveneens, ook
Erstens/Zweitens/Drittens	ten eerste/tweede/derde
nicht nur... sondern auch	niet alleen... maar ook
sowie	evenals, als ook
Zudem	daarbij

Begründung / Grund	Reden / Oorzaak
denn	want
indem	doordat
nämlich	namelijk
Schließlich*	per slot van rekening
weil	omdat

Gegensatz	Tegenstelling
aber	maar
allerdings	echter
dagegen, hingegen	daarentegen
dennoch	desalniettemin
doch	toch
jedoch	echter
eigentlich	eigenlijk
einerseits ... andererseits	enerzijds ... anderzijds
immerhin/ ohnehin	in ieder geval, toch
nicht... sondern	niet... maar
obwohl	hoewel
stattdessen	in plaats daarvan
trotz(dem)	(des)ondanks
während	terwijl
zwar... aber/ zwar...doch	weliswaar... maar

Folge / Schlussfolgerung	Gevolg / Conclusie
also	dus
daher	vandaar
damit	zodat, om te bereiken dat
demnach	dus, daarom
deshalb	derhalve, daarom
deswegen	daarom, vandaar
je...desto	hoe (bijv. groter)... hoe (bijv. zwaarder)
also	dus
so... dass	zo (bijv. ver)... dat ... (bijv. onbereikbaar)

Illustrieren / Konkretisieren	Voorbeeld geven / Concreet maken
etwa	bijvoorbeeld
so	zo, bijvoorbeeld
zum Beispiel	bijvoorbeeld

Vergleichen	Vergelijken
auch*	ook
(eben/genau) so ... wie	(net/precies) zo ... als
weder ... noch	noch ... noch (geen van beiden)

Steigerung	Versterking
erst recht	pas echt
gar	al helemaal
nicht nur ... sondern auch*	niet alleen ... maar ook
sogar	zelfs
tatsächlich/ in der Tat	inderdaad
zumal	vooral omdat

Einschränkung	Beperking
jedenfalls	in elk geval
nur	slechts, alleen (maar)

Zusatz	Extra informatie
übrigens	overigens
zusätzlich	daar komt bij, daarnaast, extra

Zeitfolge	Tijd / volgorde
Anfangs	Aanvankelijk, in het begin
Bevor / vor	Voor(dat)
Bis	Tot(dat)
Damals	Vroeger, toen
Früher	Vroeger / in het verleden
Heutzutage / Jetzt	Nu, tegenwoordig, vandaag de dag
Inzwischen	Ondertussen
Mittlerweile	Ondertussen
Schließlich*	Ten slotte
Später	Later
Zuletzt	Als laatste

C. Tekstverbanden

In de volgende lijst staan woorden die voornamelijk in de MC-antwoorden van CITO teksten voorkomen.

Uitbreiding / Opsomming		
Weiterführung	Voortzetting	Een argument wordt weer opgepakt en verder uitgewerkt
Ergänzung	Uitwerking	Er wordt nieuwe informatie gegeven over een eerder genoemd onderdeel
Verallgemeinerung	Algemeen maken	Van een afzonderlijk voorbeeld naar het algemene beeld gaan

Reden / Oorzaak		
Begründung	Motivering	Nadere uitleg om een eerder genoemd standpunt te motiveren
Ursachen	Oorzaken	Reden van het ontstaan van iets
Erklärung	Verklaring	Een verklaring voor een eerder genoemd feit

Gevolg / conclusie		
Zusammenfassung	Samenvatting	Het voorgaande wordt samengevat
Rückschluss	Conclusie	Logische conclusie uit wat voorafgaat.
Schlussfolgerung	Conclusie	De uitkomst van de overdenkingen, argumenten en observaties

Voorbeeld geven / concreet maken

Konkretisierung	Concreet maken	Concreet, duidelijk gegeven om iets algemeen te verduidelijken
Erläuterung	Toelichting	Er komt meer uitleg over een bewering met het doel deze te verduidelijken
Beispiele	Voorbeelden	Concrete omschrijving die iets algemeen verduidelijkt
Illustration	Illustratie	Concreet gegeven om iets algemeen te verduidelijken

Versterking geven / Toespitsing

Steigerung	Versterking	Een argument wordt nog sterker neergezet
Zuspitzen	Toespitsen	De schrijver focust zich geheel op het maken van één punt
Verschärfung	Verscherping	Een punt wordt nog specifiek gemaakt en beargumenteerd

Beperking, afzwakking, tegenstelling		
in Frage stellen	In twijfel trekken	Een eerder gemaakte uitspraak wordt afgezwakt of in twijfel getrokken
Verharmlosung	Triviaal maken	Een eerder gemaakte uitspraak wordt afgezwakt of in twijfel getrokken
Relativierung	Relativering	Een eerder gemaakte uitspraak wordt afgezwakt of in twijfel getrokken
Einschränkung	Beperking	Een voorwaarde die het aantal mogelijke oplossingen /oorzaken / gevolgen beperkt
Einräumung	Toegeving	Een andere kant van de zaak wordt ook toegelicht
Abschwächung	Afzwakking	Een eerder gemaakte uitspraak wordt afgezwakt of in twijfel getrokken
Vorbehalt	Voorbehoud	Er is in principe sprake van een bepaalde uitkomst, behalve als X gebeurt (X is het voorbehoud)
Widerlegung	Weerlegging	Er wordt aangetoond dat een stelling of bewering fout is
Widerspruch	Tegenspraak	Er wordt aangetoond dat een stelling of bewering fout is
Entkräftung	Ontkrachting	Er wordt aangetoond dat een stelling of bewering fout is

Overige		
Argumenten	Argumenten	Redenen voor een bepaald standpunt
Behauptung	Bewering	De schrijver noemt een bepaald standpunt over een onderwerp
Bestätigung	Bevestiging	Er wordt aangetoond dat een stelling waar is
Beweis	Bewijs	Er wordt aangetoond dat een stelling waar is
Einleitung	Inleiding	Een bepaald (deel)onderwerp wordt geïntroduceerd

D. LOSSE WOORDEN

1. erstaunen.....verbazen
2. sich anstrengenzich inspennen
3. die Ausnahme.....de uitzondering
4. hemmen.....remmen (fig.)
5. bremsen.....remmen (auto)
6. insgesamttotaal
7. entsprechenovereenstemmen met
8. lösenoplossen
9. kurzfristig / langfristigvan korte duur/van lange duur
10. die Grundlagede basis
11. die Verzögerungde vertraging
12. der Zusatz (zusätzlich).....de toevoeging (extra)
13. das Verhaltenhet gedrag
14. der Durchschnitt.....de doorsnee
15. die Bildungde ontwikkeling / opleiding
16. sich erfreuenzich verheugen in, genieten
17. die Wirtschaft.....de economie
18. sich engagieren fürzich inzetten voor
19. üblichgebruikelijk
20. verhängnisvoll.....noodlottig
21. beziehungsweiserespectievelijk
22. einem etwas vorenthalten.....iemand iets onthouden (= niet geven)
23. die Sprachede taal
24. die Wellede golf
25. mangelnontbreken
26. der Nachwuchsde nakomelingen, de volgende generatie
27. heimisch.....inheems, binnenlands
28. das Vorhabenhet plan
29. gründenoprichten
30. die Vorbeugungde voorkoming, de verhindering
31. der Bewerberde sollicitant
32. erlauben.....toestaan
33. das Verständnishet begrip

34. das Gutachtenhet advies, het rapport
35. herb.....bitter, hard
36. der Rabattde korting
37. die Demütigungde vernedering
38. verführen.....verleiden
39. etwas vorgaukeln.....iets voorspiegelen
40. die Quotehet aandeel
41. die Achseln zucken.....de schouders ophalen
42. gewiss.....zeker
43. bewertenbeoordelen, taxeren
44. der Klatsch.....het geroddel
45. der Zweckhet doel
46. die Gleichgültigkeitde onverschilligheid
47. offenbarblijkbaar
48. das Verhältnisde relatie
49. das Engagementde betrokkenheid
50. der Kreisde kring
51. entfernenverwijderen
52. das Verfahrende werkwijze, de methode
53. befürchten.....bang zijn voor
54. lenkensturen
55. schützenbeschermen
56. sich herausstellenblijken
57. unterhalten.....amuseren / zorgen voor iem.
58. sich unterhaltenpraten met
59. der Erfolghet succes
60. die Empörungde verontwaardiging
61. schlimm.....erg
62. der Versuchde poging
63. die Erziehung.....de opvoeding
64. die Herausforderungde uitdaging
65. die Ausstattungde uitrusting
66. gerecht werdenvoldoen aan
67. fehlenontbreken
68. stolztrots

69. zukunftsfähiggeschikt voor de toekomst
70. die (Rund)Erneuerungde (complete) vernieuwing
71. ausreichendvoldoende
72. der Bedarfde behoefte
73. reichenvoldoende zijn
74. künftigtoekomstige
75. mitvollziehenbijbenen
76. die WG = Wohngemeinschaft.....de woongemeenschap
77. das Geschoss / der Stock.....de verdieping
78. klarduidelijk
79. betagt.....oud, bejaard
80. der Einzelfallop zich zelf stand geval, uitzondering
81. betreuenverzorgen, begeleiden
82. die Rücksichtnahmehet rekening houden met
83. klappenlukken
84. nachsichtig.....toegevend, geduldig
85. beschenkenschenken, iets opleveren
86. kuscheln.....knuffelen
87. das Lager.....het kamp
88. sich anschnallende gordels vastmaken
89. sich benehmenzich gedragen
90. schlampig.....slordig
91. der Berater.....de adviseur
92. scheiternmislukken
93. winzig.....zeer klein
94. das Bedürfnis.....de behoefte
95. die Rachede wraak
96. vertreten.....vertegenwoordigen
97. versprechenbeloven
98. abschreibenoverschrijven
99. die Schlussfolgerungde conclusie
100. unterrichten.....onderwijzen
101. die Begeisterung.....het enthousiasme
102. das Entsetzende verbijstering
103. die Enttäuschungde teleurstelling

104. der Grund.....de reden
105. bedauerlicherweise.....helaas
106. erstaunlicherweise.....verbazingwekkend
107. brauchen.....nodig hebben
108. fahrlässigslordig, nonchalant
109. die Einschränkungde beperking
110. ahnden.....straffen, wreken
111. die Forschung.....het onderzoek
112. das Kraftwerk.....de energiecentrale
113. bedrohenbedreigen
114. sich irrenzich vergissen
115. belegen.....bezetten / bewijzen / reserveren
116. verzichten aufafzien van, afstand doen van
117. bestätigenbevestigen
118. im Schnitt.....gemiddeld
119. prüfen.....toetsen, testen
120. das Ergebnis.....de uitkomst
121. die Subvention.....de subsidie
122. die Nahrunghet voedsel
123. erwerbstätigeen beroep uitoefenend
124. wachsen.....groeien
125. die Schienede rails
126. sich widersetzenzich verzetten
127. die Darstellung.....de beschrijving, de uitbeelding
128. ablehnen.....afwijzen
129. sich bewährenvoldoen, betrouwbaar blijken te zijn
130. bishertot nu toe
131. harmlosongevaarlijk
132. die Leistungde prestatie
133. wiederherstellenrepareren
134. sich etwas zutrauendenken dat je het aan kunt
135. sich beschränken auf.....zich beperken tot
136. die Geschwindigkeit.....de snelheid
137. die Werbungde reclame
138. die Anzeigede advertentie

139. (ver)wandeln veranderen
140. warnen waarschuwen
141. geschehen gebeuren
142. angeblich zogenaamd
143. der Aufwand de moeite, kosten
144. die Landwirtschaft..... de landbouw
145. auspacken uitvoerig vertellen, alles verraden,
..... uitpakken
146. vermitteln bemiddelen, doorgeven
147. schmerzhaft pijnlijk
148. unmittelbar onmiddellijk, rechtstreeks
149. die Voraussetzung de voorwaarde
150. zerstören..... vernietigen
151. schrumpfen krimpen, verschrompelen
152. der Forscher (forschen) de onderzoeker (onderzoeken)
153. der Schauspieler..... de toneelspeler
154. gewährleisten waarborgen, garanderen
155. erzeugen..... voortbrengen, produceren
156. auslösen op gang brengen, veroorzaken
157. einprägen..... inprenten
158. versteigern veilen
159. die Schlagzeile de vette krantenkop
160. der Vorwurf het verwijt
161. sich aufregen / erregen..... zich opwinden
162. etwas richtig stellen verbeteren, rectificeren
163. notwendig noodzakelijk
164. behaupten..... beweren
165. bequem..... comfortabel, gemakkelijk
166. verschwinden..... verdwijnen
167. verschwenden verkwisten
168. bedeuten..... betekenen
169. die Auswahl (wählen) de keuze (kiezen)
170. die Tatsache het feit
171. sich beschäftigen mit zich bezig houden met
172. widersprechen tegenspreken

- (der Widerspruch)(de tegenstelling)
173. vortäuschendoen alsof
174. beobachtenwaarnemen, gadeslaan
175. die Beschwerdede klacht
176. ablenkenafleiden
177. die Beschaffenheitde gesteldheid, de hoedanigheid
178. der Vorgesetztede chef, de meerdere
179. der Vorstand.....het bestuur, de directie
180. der Untergebene.....de ondergeschikte
181. das Kraftwerk.....de energiecentrale
182. schimpfenschelden
183. sich ergeben ausblijken uit
184. lockerlosjes, relaxt
185. der Fakt.....het feit
186. die Erntede oogst
187. vorzugsweisebij voorkeur
188. das Geständnis.....de bekentenis
189. verpönt.....ontoelaatbaar, verboden
190. erwischen.....te pakken krijgen
191. einleuchtendduidelijk
192. der Erlösde opbrengst
193. bedürftig.....armoedig, behoeftig
194. das Schnäppchenhet koopje, de aanbieding
195. die Mengede hoeveelheid
196. sich berufen aufzich beroepen op
197. nachvollziehenbegrijpen, volgen
198. schonenontzien, voorzichtig behandelen
199. erstellenuitwerken, oprichten
200. erzielenbehalen, bereiken

